

Bruxelles, 16.11.2016.
COM(2016) 900 final

2016/0358 (NLE)

Prijedlog

MIŠLJENJA VIJEĆA

o programu gospodarskog partnerstva koji je dostavio Portugal

Prijedlog

MIŠLJENJA VIJEĆA

o programu gospodarskog partnerstva koji je dostavio Portugal

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013.¹ o zajedničkim odredbama za praćenje i procjenu nacrtâ proračunskih planova i osiguranju smanjenja prekomjernog deficita država članica u europodručju, a posebno njezin članak 9. stavak 4.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Cilj Pakta o stabilnosti i rastu jest osigurati proračunsku disciplinu u cijeloj Uniji te se njime određuje okvir za sprečavanje i smanjenje prekomjernih državnih deficita. Temelji se na cilju zdravih javnih financija kao sredstvu za poboljšanje uvjeta za stabilnost cijena i za snažni održivi rast temeljen na financijskoj stabilnosti, čime se podupire ostvarivanje ciljeva Unije u pogledu održivog rasta i zapošljavanja.
- (2) Uredbom (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o zajedničkim odredbama za praćenje i procjenu nacrtâ proračunskih planova i osiguranju smanjenja prekomjernog deficita država članica u europodručju utvrđuju se odredbe za poboljšano praćenje proračunskih politika u europodručju i osiguranje usklađenosti nacionalnih proračuna sa smjernicama za ekonomsku politiku izdanima u kontekstu Pakta o stabilnosti i rastu i europskog semestra. Budući da same proračunske mjere možda neće biti dovoljne kako bi se osiguralo trajno smanjenje prekomjernog deficita, možda će biti potrebne dodatne mjere politika i strukturne reforme.
- (3) U članku 9. Uredbe (EU) br. 473/2013 utvrđuju se modaliteti programâ gospodarskog partnerstva koje države članice europodručja podnose u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita. Pri utvrđivanju plana mjera kojima se doprinosi učinkovitom i trajnom smanjenju prekomjernog deficita u programu gospodarskog partnerstva potrebno je navesti prije svega glavne fiskalno-strukturne reforme, a osobito one koje se odnose na oporezivanje, mirovinski i zdravstveni sustav te proračunske okvire, što će biti ključno za pravovremeno i trajno smanjenje prekomjernog deficita.
- (4) Vijeće je 2. prosinca 2009. u skladu s člankom 126. stavkom 6. Ugovora donijelo odluku o pokretanju postupka u slučaju prekomjernog deficita za Portugal. U listopadu 2012. i zatim u lipnju 2013. Vijeće je donijelo revidirane preporuke u skladu s člankom 126. stavkom 7. Ugovora u kontekstu postupka u slučaju prekomjernog deficita pokrenutog prije stupanja na snagu Uredbe (EU) br. 473/2013. U skladu s člankom 7. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od

---

¹ SL L 140, 27.5.2013., str. 11.

21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost, Portugal je izvješća dostavljao u okviru programa makroekonomske prilagodbe i stoga nije bio obavezan dostaviti program gospodarskog partnerstva u lipnju 2013. nakon što je preporuka revidirana u skladu s člankom 126. stavkom 7. Ugovora. Vijeće je 12. srpnja 2016. donijelo odluku u skladu s člankom 126. stavkom 8. Ugovora u kojoj je utvrđeno da Portugal nije poduzeo učinkovito djelovanje za smanjenje prekomjernog deficita do 2015. Vijeće je zatim 8. kolovoza 2016. u skladu s člankom 126. stavkom 9. Ugovora pozvalo Portugal da poduzme mjere za smanjenje deficita koje se smatraju potrebnima za ispravljanje stanja prekomjernog deficita do 2016. U odluci Vijeća kojom se poziva na smanjenje prekomjernog deficita u skladu s člankom 126. stavkom 9. navedeno je i da bi Portugal, s obzirom na program makroekonomske prilagodbe, trebao do 15. listopada 2016. dostaviti program gospodarskog partnerstva u skladu s člankom 9. stavkom 3. i člankom 17. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 473/2013.

- (5) Portugal je 21. listopada 2016. Komisiji i Vijeću dostavio program gospodarskog partnerstva u kojem se navode prije svega fiskalno-strukturne reforme kojima je cilj osigurati učinkovito i trajno smanjenje prekomjernog deficita. Program gospodarskog partnerstva sadržava fiskalne strukturne mjere usmjerene na ispunjavanje zahtjeva Vijeća iz odluke donesene u skladu s člankom 126. stavkom 9., uključujući mjere u pogledu fiskalnih i proračunskih okvira te mirovinskog i zdravstvenog sustava. Dokument sadržava i mjere usmjerene na jačanje konkurentnosti i dugoročnog održivog rasta u skladu s preporukama Vijeća upućenima Portugalu u kontekstu europskog semestra. Konkretno, fiskalno-strukturne mjere koje Portugal planira sljedeće su: i. provođenje revizije rashoda; ii. povećanje transparentnosti javno-privatnih partnerstva; iii. poboljšanje financiranja i održivosti sektora socijalne sigurnosti i iv. poboljšanje učinkovitosti i održivosti zdravstvenog sektora. Može se očekivati da će se tim mjerama, ako se učinkovito provedu, doprinijeti trajnom smanjenju prekomjernog deficita Portugala.
- (6) Može se očekivati da će se strogim izvršenjem proračuna, uključujući zamrzavanjem intermedijarne potrošnje, ostvariti fiskalni napor koji je Vijeće zatražilo za 2016. i osigurati smanjenje stvarnog deficita unutar roka. Međutim, i dalje postoje rizici za pravodobno i trajno smanjenje, posebno zbog posljedica neposrednog učinka potencijalne potpore bankama. Čak i uz pretpostavku potpunog izvršenja proračuna za 2017. u skladu s proračunskim ciljevima iz Nacrta proračunskog plana Portugala za 2017., planirana strukturna prilagodba za 2017. upućivala bi na rizik od određenog odstupanja od potrebnog kretanja prilagodbe prema ostvarenju srednjoročnog proračunskog cilja u 2017. Procjena na temelju Komisijine jesenske prognoze 2016. upućuje, naprotiv, na rizik od značajnog odstupanja od kretanja prilagodbe prema ostvarenju srednjoročnog proračunskog cilja.
- (7) Za tekuće revizije rashoda može se očekivati da će doprinijeti održavanju fiskalne održivosti u srednjoročnom razdoblju jer će se njima utvrditi povećanja učinkovitosti i fiskalne uštede u javnoj upravi i sektoru državnih poduzeća te bi se njihovom brзом provedbom u konačnici smanjile njihove potrebe za prijenosima iz državnog proračuna. Budući da su revizije započele tek nedavno, ukupne dosad utvrđene potencijalne uštede još su relativno umjerene (oko 0,1 % BDP-a u trogodišnjem razdoblju za reviziju rashoda prema nacrtu proračunskog plana za 2017.). Doprinos tih revizija suočavanju s izazovom fiskalne održivosti morat će se pažljivo pratiti.

- (8) Nakon nedavnih poboljšanja, revizijom Zakona o javnoj nabavi, — koja je trebala biti završena do kraja 2016. —, mogla bi se povećati učinkovitost zahvaljujući većoj transparentnosti u pogledu javno-privatnih partnerstva i koncesija. Istovremeno se i u okviru programa gospodarskog partnerstva očekuje povećanje transparentnosti u pogledu javno-privatnih partnerstva i koncesija na regionalnoj i lokalnoj razini te u pogledu ugovorâ o koncesiji za lučke terminale. Međutim, u programu gospodarskog partnerstva nema nikakvih naznaka učinka tih reformi na proračunski saldo.
- (9) U pogledu mjera za poboljšanje financiranja i održivosti sustava socijalne sigurnosti, nadležna tijela planiraju postupno smanjiti na nulu izvanredne prijenose iz državnog proračuna do 2019. u skladu s daljnjim gospodarskim oporavkom. Istovremeno, Portugal planira ponovnu procjenu održivosti i prikladnosti mirovinskog sustava te namjerava zadržati neutralan učinak mogućih mjera na fiskalno stanje. Još uvijek postoje izazovi u pogledu održivosti u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju, a u programu se u pogledu trenutačno planirane sveobuhvatne studije o diversifikaciji izvora financiranja i drugim mjerama ne pruža dovoljno informacija o tome kako se suočiti s takvim izazovima.
- (10) Konačno, mjere za poboljšanje učinkovitosti i održivosti zdravstvenog sektora, uključujući jačanje transparentnosti i revizija te provođenje revizije sporazuma i podugovora, iako upućuju na pravi smjer, još nisu u cijelosti određene i još nisu dostavljene dostatne informacije o konkretnom budućem povećanju učinkovitosti osim onih utvrđenih u reviziji rashoda. Očekuje se da će se novom linijom financiranja u okviru nacionalnog zdravstvenog sustava, koja se odnosi na novi porez na zaslađena pića, u zdravstvenom sustavu ostvariti dodatni godišnji prihod od 80 milijuna EUR.

DONIJELO JE SLJEDEĆE MIŠLJENJE:

Program gospodarskog partnerstva Portugala koji je dostavljen Komisiji i Vijeću dana 21. listopada 2016. sadržava općenito prikladan skup fiskalno-strukturnih reformi kojima se pridonosi učinkovitom i trajnom smanjenju prekomjernog deficita, kao nastavak Nacionalnog programa reformi i Programa stabilnosti Portugala. Konkretno, programom gospodarskog partnerstva potvrđuje se plan fiskalnih i drugih strukturnih reformi sadržanih u nacionalnom programu reformi i pružaju dodatni podaci o provedbi nekih od tih mjera od njegova podnošenja te o rokovima za praćenje. Istovremeno, neke se preporuke Vijeća još uvijek samo djelomično temelje na konkretnim mjerama, osobito one koje se odnose na održivost sustava socijalne sigurnosti. Komisija i Vijeće pratit će provedbu reformi u kontekstu europskog semestra i nadzora nakon završetka programa.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*